

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljajhely, Főtér 9 szám

Telefon: 42. szám.

Írásokat nem adunk vissza.

Nyiltírben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
diszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések törméretük szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknel árkedezmény.

Sérelmek.

— jan. 19.

Az interpellációs nap sok vér-
sűrítő, keserű panaszt vetett föl
a képviselőházban. Két ellenzéki
képviselő sorolta föl azokat a sé-
relmeket, amelyek a magyar nem-
zeti érzést s a magyar állami ön-
állóságot mostanában érték osz-
trák részről. Tisza nyomban vá-
laszolt az interpellációkra s vá-
lasza minden tekintetben alkal-
mas arra, hogy a kedélyeket meg-
nyugtassa.

Alkalmas erre mindjárt a mi-
niszterelnök egyéniségénél fogva
is. Azt senki sem vonja kétség-
be széles e világon, hogy Tisza
van olyan jó magyar hazafi, mint
akár az interpelláló képviselők,
sőt azzal is tisztában van min-
denki, hogy a magyar nemzetnek
ezekben a legsúlyosabb időkben
való vezérének hazafiság dolgában
senki sem mulja felül. Szó sem
lehet tehát arról, hogy Tisza a
magyarság komoly és valódi sé-
relmeit eltűrje, hogy az ezeréves
magyar királyság s a még ősi
magyar nemzet jogai és méltósá-
ga ellen irányzott minden táma-
dást elhárítani, visszautasítani egy
percig is késlekednék. Az ő ál-
lásfoglalása ennél fogva olyan for-
rásból fakad, amely ép oly tiszta
és tiszteletreméltó, mint a legra-
jongóbb magyar hazafiaké.

Tettekkel bizonyította be Ti-
sza, hogy mily ébren örködik ál-
lami és nemzeti önállóságának
érintetlensége fölött; ő maga
volt az első, aki — tavalyi és
idei újévi beszédében — az osz-
trák centralisták súlyos és bántó
tévedéseire rámutatott és azok-
kal szemben rendkívül határo-
zottan és erélyesen állást foglalt.
Bizonyosak lehetünk ennél fogva
abban, hogy Tisza a magyarságot
ért sérelmeket minden rendelke-
zésére álló eszközzel lehetőleg
nyomban igyekszik orvosolni, de
okvetlenül gondja lesz rá a bé-
kekötés után, hogy teljes elé-
gételt kapjunk s közjogi önálló-
ságunk, nemzeti függetlenségünk
és Ausztriával teljes egyenjogu-
ságunk föltétlen elismerésben és
tiszteltetésben részesüljön.

Ha pedig ebben megnyugod-
tunk, értsük meg és érezzük tel-
jesen át azt a nagyon fontos, ez-
időszerint mindennél fontosabb
okot is, amely Tiszát ebben a vé-
rünket hevítő kérdésben higgadt
mérsékletre bírja. Mindig jó a tul-
zástól óvakodni s a panaszokban,
a sérelmek előadásában könnyen
lehet túlzás, önkénytelen színezés
is. De most nem ez a döntő, ha-

nem az, hogy az Ausztriával való
egyvetérsre most nagyobb szük-
ség van, mint valaha is volt. A
sérelemi politikának a fölújítása
nemcsak ezt az összhangot, di-
adalmas erőnknek ezt az egyik
legfőbb erejét veszélyeztetné, ha-
nem egyszersmind ellenségeinket
is főbátoritáná s eltölténé azzal
a reménységgel hogy mi egymás
közt meghasonlottunk és most
már könnyű lesz velünk elbánni.

A haza minden előtt s a ha-
zát nagyon, igen nagyon kell sze-
retni, de nemcsak hevesen, ha-
nem okosan is. Most pedig, amíg
a világháboruban való rettenetes
megpróbáltatásunk véget nem ért,
ugy szeretjük legjobban, de egy-
szersmind legokosabban is a ha-
zat, ha minden érdeket alája ren-
delünk, annak a legfőbbiknek, a
mely a végleges győzelemhez fű-
ződik. A valódi sérelmeket nem
szükséges elnyelnünk, agyonhall-
gatnunk — ez talán jogaink és
önérzetünk szempontjából hiba is
volna. De amennyire csak lehet,
uralkodni kell vérünk bolygásán,
nehogy kárt tegyen abban a kö-
telékben, amely szövetségeseink
sorában első helyen Ausztriához
fűz és fűz egyuttal a dicsőséges,
békés, szebb jövő reménységéhez.
Eljön majd akkor a sérelmek
gyökeres orvoslásának is az ide-
je, ha ugyan a magyar nemzet
hősies és nemes magatartása már
előbb föl nem nyitja a sértege-
tők és tudatlanok szemét.

— jan. 19.

♂ Montenegro fegyverletete e.
Történelmi eseménye volt a kepvise-
lőház 17-iki ülésének. A penzintezeti
központ javaslatának tárgyalása köz-
ben gróf Tisza István miniszterelnök
kért szót. Boosánatot kér, hogy a tár-
gyalást megszakítja, de bejelenteni ki-
vánja, hogy

a montenegrói kormány béke-
tárgyalások megkezdését kérte
a monarchiától. Mi azonban a
béketárgyalások előfeltételül
azt kötöttük ki, hogy Monte-
negró tegye le a fegyvert.

— Épen most kaptam az ér-
tesítést, — mondta a miniszter-
elnök — hogy Montenegro a
fegyvert feltételek nélkül leteszi.
Ennek következtében a kapitu-
láció befejezése után megke-
zdődnek a béketárgyalások Mon-
tenegróval.

Anélkül, hogy az esemény
jelentőségét tubecsülnénk, fon-
tos és örvendetes az a monar-
chia szempontjából, mint a mo-
narchia és a vele küzdő ma-
gyar nemzet kitartásának és hő-
siességének első gyümölcse.

A képviselőház a nagy eseményt
kitörő lelkesedéssel fogadta. Monte-

negró kezdte meg a háborút és kato-
nai erőnk sulya alatt elsőnek teszi le
a fegyvert. Az entente-egység bomlá-
sának első megnyilvánulása ez és az
általános béke lehetőségeire is örven-
detes perspektívát enged.

Hazánk gazdasági jövője.

Báró Waldbott Frigyes cikke.

— jan. 19.

Ezzel a címmel báró Waldbott
Frigyes tolesvai nagybirtokos, a Hegy-
alja egyik legnagyobb szőlőtulajdo-
nosa a P. Lt.-ban figyelemreméltó,
gonddal és tudással kidolgozott tanul-
mányt közöl. Foglalkozik azzal a kér-
déssel, hogy hazánk arra van-e itélve,
hogy agrár állam maradjon és ha
igen, lehet-e remélni, hogy e révén
kereskedelmi mértege javul, vagyoni
helyzete oly módon lendül fel, hogy
altala erről tesztelyre és politikai
sulyra kapunk? E kérdésekre nem-
mel felel. Szerinte a mezőgazdaság
gyors fellendülését és e révén a hé-
zagok kitöltését remélni nem lehet.
Ez csak az ipartól várható, amelynek
részére ő az exportnak a lehetőségét
asarja biztosítani oly módon, hogy az
agrár államok leszálltatván, a külföldi
országok a mi iparos kivitelünknek
megnyitjanak.

Ez a tervezetés szépen hangzik,
azonban két sarkalatos hibája van.
Először is az, hogy ha a magyar me-
zőgazdaság ép úgy ki lesz téve az
idegen versenynek, mint volt a múlt
század utolsó évtizedeiben, fogyasztó-
képessége leszall. Jól mondja a né-
met: Hat der Bauer geld, so hat's
die ganze Welt. Ha a hazánk lakos-
ságának 80 százatekat kitevo földmü-
ves osztálynak van pénze, akkor az
iparnak is van piaca. De ha a ma-
gyar ipar belöldi piacát, a mezőgaz-
daságból élő népességet balkáni és
kisázsiai gabonával tönkre tesszük,
a magyar ipart is megfosztjuk bel-
öldi fogyasztójától. Másrészt pedig
a külföldi piacot még sem nyerjük
meg.

A balkáni államokban ugyanis
minden körülmények között iparunk-
nak oly versenyre kell megküzdene,
amelylyel szemben, mint az ed-
digi tapasztalatok mutatják, helyét
győzelmesen megálni nem bírja. Arra
is reá kell utalnunk, hogy minden
előnynek, ami az iparos export szá-
mára nyílik, elsősorban Ausztria ve-
szí hasznát, amit ezért fizetünk kell,
az meg a magyar mezőgazdaságot
terheli. Ilyenformán ki lehet számi-
tani, mi az igazi nemzeti érdek, az-e,
hogy a mezőgazdaságot, amelyből
népünknek nagy része él, felsegítsük
vagy pedig ezt újabb terhekkel meg-
róva, előmozditsuk az osztrák ipar
fejlődését?

Vagyis vigyázzunk, nehogy csupa

ipari theoretikus lelkesedéstől a ma-
gyar mezőgazdaságot végképen tönk-
retegyük, a magyar ipart pedig két
szék között a földre ejtsük.

A mezőgazdaság ügyem kíván
milliónyi államsegélyeket, csak jó
közigazgatást, mely semmivel sem
kerül többre mint a rossz;
jó népoktatást, mely a helytelen-
nél szintén nem drágább;
jó utakat, több vasutat, vissza-
bályozást, erdősítést, mely utóvégre
is mindenkinek hasznára válik.

Podkarpatszki Kalendar.

— jan. 19.

Egy naptárnak kiadása ma nem
irodalmi nevezetesség. Naptárak is-
meretése nem számíthat szélesebb
körű érdeklődésre. Mégis méltó do-
log, hogy szóba hozzunk egy szlav
nyelven megszerkesztett kalendárium-
ot.

A Kárpátok alján, a Kárpátok
tövéen lakó népnek szánták azt, mint
egyik száleményét annak a nemzeti
szempontból eléggé nem méltatható
intézkedésnek, melyet Novák István
dr. eperjesi püspök egyházmegyéjé-
ben a cyrill betűnek az iskolából való
kiküszöbölésével tett.

Ez a reform teljes erélylyel ha-
lad a realizálás felé. A régiek helyébe
készült magyar betűs új iskolai ol-
vasókönyvek miniszteri elismerésben
résztültek. Most megjelent a nép szá-
mára készült naptár s vele egyidejű-
leg a „Nase Oecsesztvo“ című hé-
tenként megjelenő néplap ruthén nyel-
ven s szintén magyar betűkkel.

A csinos kiállítású naptárt Kizák
János tanítóképző intézeti tanár állí-
totta össze. Derék munkát végzett, a
melyben a legszebb az a hazafias
szellem, mely a kalendárium minden
sorából kiárad.

A tartalmi rész megtanítja ezt a
Kárpátok alján lakó s most feldult
otthonát helyreállító, szegény ru-
thén népet szeretetre, ragaszkodásra
azon anyaföld, azon haza iránt, mely
nehéz napjaiban is gondol gyer-
mekeire, fenntartja, élleti, anyagilag
és szellemileg támogatja őket.

A Podkarpatszki Kalendar cim-
lapjának rajza rommálott templomot
ábrázol, amelyből egy szép és hatal-
mas dóm kél ki. Aki a rajzot készí-
tette, bizonyára szimbolizálni akarta
vele a megújodást, a diadalmas ujja-
éledést.

Vajha a naptár minél nagyobb
sikerekkel járulna hozzá annak a ha-
zafias szellemnek felfrissítéséhez és
megszilárdításához, amely a bár ide-
gen nyelvű ruthén népet a hős ku-
rucvilág százados tradícióival nemze-
tünkhez kötötte.

De még valamit! E naptár látása
felkelt egy más el nem titkolható vá-
gyat is.

Azt az óhajt, vajha a következő
esztendőben nemcsak szellemben, ba-
nem már naptári idősámításban is a
miénk lenne; hogy valamint ez év-
ben a husvétot együtt ünnepeljük,
ugy ünnepelnék jövőre együtt a többi
ünnepeket is.

Már tavaly is erősen reméltük,
hogy karácsony ünnepe ez idén nem
ünnepejük már egyszerre barbár el-
lenségeinkkel.

POLENAI GYÓGYVIZ.

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kitűnő ízű,
igen tisztító ásványvíz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.
Mindenhütt kapható. Megrendelhető az uradalmi ásványvizek kezeléségénél Szolyván

A háboru folytán fellángolt nemzeti öntudat alkalmassá tenné időnként erre a régtől óhajtott, szükséges reformra is.

Ha a cirill betű letünése gyász helyett általános megnyugvást s örömet keltett, bizonyosra vehetjük, hogy a Julián naptárnak sem lennének komolyan vehető megsíratói.

Három hónap a 10-es honvédek történetéből.

A Zemplén számára írta:
Petrik Ernő, honvéd százados.
XX.

Az égő Breszt Litovszkban.

Kora hajnalban az elfoglalt erődökből az ezred megindult a Bug felé. Elértük délelőtt 8 órakor, de meg kellett állnunk. A folyón a felrobbantott és a még ropogó lánggal égő hidakat helyreállítani nem lehetett. Egy hevenyészett hidon a járőrök átmentek, de a hadosztály zömének be kellett várni, míg a hadi hidak elkészülnek. Mit volt mit tenni, az ígéret földje előtt sóvárogva kellett várakoznunk. A hidak csak másnap reggel lesznek használható állapotban, addig az ezred a Bug partján egy kis falu mellett táborba szállt.

Délután azonban kikönyörögtük néhányan, idősebb tisztek, hogy pár órára beengedjenek a városba. Nagy előkészületeket csaptunk: megmosdottunk, megborotvákoztunk és átöltöztünk az ünneplés célra félretett tiszta ruha és fehérneműbe. Azután megindultunk lóháton az egyetlen hid felé. Tulságosan rózsásnak képeltük az ott eltöltendő órákat; egyik-másik még pénzt is kért kölcsön, hogy ha valami emléket akarna vásárolni, elég legyen nála.

Uborkaszüret.

Az égő külvárosokon keresztül elértük a hidat, melyen összezsúfolva hőmplygött egy össze-vissza tömeg a városba. Gyalogság, tüzérség, vonatok, végtelen sorokban préselődtek át a tulsó partra. Az első stációt a Bug egyik mellékágánál tartotta a nép, ahol ezer meg ezer lezárt kovászos-uborkás hordó volt a vízbe lesüllyesztve; anélkül ember a hidon át nem ment. Mielőtt ebből a finom eseméből egy párat zsebre nem tett. Hogy az osztozkodásnál emberhalál nem történt, annak köszönhető, hogy rengeteg sok volt az uborka. Nagy nehezen átjutva a hidon, előttünk állanak a régi citadella falai; előtte egy 20—30 méter széles mocsaras, béka-nyálas vizesárok, a vizen pedig sok-sok hevenyészett tutaj: teknők, közönséges gerendák, amelyen sisakos németek, ingujjra vetkőzött honvédek igyekeznek át a citadellába, félig a vízben uszva, kézzel hajtvva a primitív szállító eszközöket. Eleinte nem tudtuk megérteni, hogy vajon mi az ördög érdekelheti ezeket odaát, hogy ilyen kellemetlen utra vállalkoznak, mikor észrevettük, hogy valamivel feljebb ugyanilyen szállító eszközök visszafelé jönnek és mindegyiken egy-egy oldal szalonna, egy láda konzerv, félzsák liszt stb. Ezek, mielőtt még valaki tudott volna róla, felfedeztek valami pincehelyiségben egy épségben maradt élelmi raktárt. Mindenestre jó jel volt, hogy hát még a városban mi minden fog akadni.

A halott város.

Utunk lángban álló, vagy már csak zsarátokként füstölő raktarak végtelen sora mellett visz el; a sűrű, fojtó füsttől a várost látni nem lehet. Néma esend mindenfelé, csak a siserdő lángok beszélnek erről-arról... Balról látszik a hatalmas pályaudvar, felrobbantott épületekkel, hidakkal, kisiklatott számtalan mozdony- és vaggonsorral; még azok is felgyujtvva, csak a vasváz mutatja, hogy mi is volt az? Villanygyár, gázgyár hatal-

mas épületeinek kormos, csupasz falai merednek füstölőve az ég felé. A város első utcáiban semmi élet, füstölő romok, a belváros nem látszik, de már kezdtünk rosszat sejteni. Térképünkön tájékozva, eljutunk a főterre, a sétányra, a széles pompás körútra, ahol még nem régen hatalmas paloták állottak, ahol zene, vídamság, élet, öröm, boldogság tanyázott. Sehol egy ép ház, sehol egy élő lény; a pusztítás munkáját igazán vadállatok végezhették. Minden utca, minden ház külön felgyujtvva, sőt még az egyes helyiségek is külön petróleummal leöntve és úgy gyujtvva fel, nehogy valami is épségben maradjon. Néhol már csak füstölő üszkők, másutt még lobogó lánggal égő ház-

tömbök zárják el előttünk az utat, keresni kell az égő poklon át egy-egy ösvényt, ahol tovább juthatunk. Megborzongva barangolunk a halott városban, a tűzvész számtalan, végtelenül fenséges, borzalmasan szép pompájában tarul élénk. A szunnyadó lángtengerből majd itt, majd ott tör az ég felé toronymagasságra egy-egy lángoszlop, itt-ott hatalmas robbanás reszketteti meg a földet, amint a pincehelyiségekben talán petróleum, benzín tüzet fogott, utána hirtelen lángbaborul az egész környék. Kerítések, gyümölcsfák, a sétányok hatalmas hársfái, a piac fakorlátjai, padok, vásáros bódék, minden lángban áll.

(Folytatjuk.)

A VILÁGHÁBORÚ.

(A sajtóiroda hiteles távirati jelentései).

70,000 orosz halott és 6000 fogoly.

Megkezdődtek a tárgyalások Montenegróval.

Budapest, jan. 18.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

Mivel tegnap sem volt jelentősebb esemény, a Kelet Galiciában és a besszarábiai határon lefolyt újévi csatát, amelyről a napi jelentések könnyen érthető katonai okokból nem közölhetek részletes adatokat, befejeztek tekintetjük. Fegyvereink a 130 kilométer szélességű harcát minden pontján teljes győzelmet arattak. Minden dicséret felett álló gyalogságunk — az összes döntőharcok alapítványozója — a tüzérség nagyon megértő és ügyes támogatása mellett az összes hadállásokat megvédte a helyenkint gyakran sokszoros túlerőben levő ellenséggel szemben. Az Ausztria északi részében lefolyt újévi csata múlt évi december 24 én kezdődött és csak egyes napokon beállott harci szünetekkel megszakítva január 15-éig, tehát összesen 24 napig tartott. Ezalatt az idő alatt számos ezred 17 napon át állt a leghevesebb harcban.

Orosz csapatokhoz intézett parancsok, foglyok vallomásai és pétervári hivatalos és félhivatalos nyilatkozatok egész sora igazolja, hogy az orosz hadvezetőséget déli hadseregének támadásánál nagy katonai és politikai célok irányították. E céloknak megfelelően nagyok voltak az ember-tömegek is, amelyeket az ellenség harcverletének ellen küldött.

Az oroszok a legesekélyebb eredmény nélkül 70000 embert áldoztak fel halottakban és sebesültekben és közel 6000 harcosukat fogtuk el.

A csapatok összeállítását tekintve, az újévi csatában kivívott győzelemben része van a monarchia összes népeinek. Az ellenség Keletgaliciában újra erősitéseket von össze. Egyébként északkeleten nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A helyzet változatlan. A Dolomit-arcvonalon, a tolimeni hídfőnél és a görzi-szakaszon helyenkint élénkbb tüzérségi harc folyt. Az ellenségnek az említett hídfő ellen intézett kisebbserű vállalkozásait és a Monte San Michele északi lejtőjén levő állásaink ellen intézett támadásait visszautasítottuk.

Délkeleti hadszíntér:

A montenegrói hadsereg fegyverletételének szabályozására irányuló tárgyalások tegnap délután kezdődtek. Csapatunk, amelyek időközben megszállták Virpazárt és Rickát, beszüntették az ellenségeskedést.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A németek két repülőgépet lőttek le.

Berlin, jan. 18.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Általában az arcvonalon a tüzelés többnyire tiszta időben fokozódott. Lens ismét élénk tűz alatt állott. Két angol repülőgépet Paschendale és Dadizele mellett (Flandriában) légi harcban legyőztünk. A négy utas közül három meghalt. Medevich mellett (Moyenvic mellett) egyik repülőnk lelőtt egy francia repülőgépet. A vezetőt és a megfigyelőt elfogtuk.

Keleti hadszíntér:

Duenhofnál (Rigától délre) és Widsytől délre a sötétség és a hóvihar védelme alatt sikerült az oroszoknak előtolt kis német őrségeken rajtaütni és azokat szétszórni.

Balkáni hadszíntér:

Semmi ujság.

A legifőbb hadvezetőség.

Jótekonycélu estély Királyhelmezen.

— jan. 19.

A „Bodrogközi Jótekonycélu Nőegylet” báró Sennyey Pálné és gróf Mailáth Józsefné önméltósága védnöksége alatt folyó hó 8-án a kárpáti elpusztított falvak és a zempléni rokkant katonák hátramaradottainak felségélyezésére fényesen sikerült műkedvelői előadást tartott.

A nívós műsor számai közül kiűntek tempamentus és kedves játékaikkal: Czékly Margit, Czékly Emma, Erdélyi Margit, Fuchs Terka, Fuchs Alice, Herczog Macus, Igó Böske, Kovács Anna, Kovács Olga és Weinberger Lilly kisasszonyok, akiknek ezuton is hálás köszönet mond a jótekonycélu érdekében kifejtett közreműködésükért a jótekonycélu egyesület elnöksége.

Felülizettek: Gróf Mailáth Józsefné 150 kor., báró Sennyey Pálné, báró Sennyey Béla 100—100 koronát, gróf Széchenyi Ernőné, királyhelmezi dr. Weinberger József 50—50 koronát, dr. Fuchs Emil 40 kor., Dombay Béla 22 kor., Bodrogközi Takarékpénztár, Bodrogközi Gazdák Takarékpénztára s Jelzőintézete rt., Királyhelmezi Gazdasági és Kereskedelmi Bank rt., Szilágyi Bertalan, Bencsik Béla, ifj. dr. Fuchs Emil, Klein Zóder, Zabó Gyula, Ercsey Géza, id. Miklós Béla 20—20 koronát, Aezél Izidor, dr. Frieder Zsigmond 15—15 koronát, Czékly Sándor, Krisztes Viktor, Bálint Dezső 12—12 koronát, Dókus Gyula, dr. Szarcsányi Béla, Perbenyiki Szövetkezet, Gombos Jenő, Klein József, Czigányi Géza, dr. Fried Lajos, Pauliczky Ferenc, Tóth Sándor, dr. Steinfest Ödön, dr. Gombos Bertalan, Fucsa Sándor, dr. Sötér Ödön, Grünberger Vilmos, Dószeghy György, Barnai Ödön, dr. Sipos Béla, Siegel Gyula, Fuchs Pál, Zvolenszky József, Kemecsey József, Matsch Antalné, dr. Ouechla Ede, Kigyóssy Margit, Mehr Imre, Lebovics Mór, Zombory Géza, dr. Klein Jenő 10—10 koronát, dr. Farkas Róbert, Kalapos Endre, Garai Armin 8—8 koronát, Szabó Lajosné 7 kor., Kovács Endre, Kalla Vilma, Spiller Rudolf, Répási András, Molnár Vilmos, Deutsch Armin 6—6 koronát, Czinezel István, Vámos József, özv. Krémer Sámuelné, dr. Balázs Dezső, Knopfler Adolf, Magyar László, Gerő Andor, Kornfeld és Weisz, Eiszlert Vince, Sáradi Béla, Jánossi András, Enezig Józsefné, Weisz Bernát, Dobos Lászlóné, Szücs Gusztáv, özv. Bányai Albertné, dr. Han Sándor, Graczká Mihály, Rácz Sándor, Székiesák Istvánné 5—5 koronát, Lupkovics Albert, Berezik Ferenc, Wittner Géza, Erdélyi Margit, Mitrovich Endre, Képes Elek 4—4 koronát.

HIREK.

Montenegró kapitulált.

A Fekete-hegyek országára, Montenegróra bekövetkezett a teljes katasztrófa: a crnogorok letették fegyvereiket diadalmas seregeink előtt. A veszedelmes kigyófések, amelynek még megközelítés is szinte hihetetlennek tűnt fel, amely évszázadokon keresztül büntetlenül üzte vakmerő játékeit, lábaink előtt hever. Győzelmünk madara, miot büszke királyi sas, repül földek, nagy vizek, hegyek és mezők felett a világon át. — Az új győzelemről szóló sürgönyértesítést a miniszterelnöki sajtóirodától 17-én d. u. 4 órakor kaptuk és siettünk azt nyomban kiakasztani, hogy a közönség mielőbb tudomást szerezzen e vi-

lára szóló eseményről. Mindenki- nek, aki csak olvasta, öröm tört ki a lelkekből. Tehát Montegró kapitulált, amint ezt gróf Tisza István miniszterelnök a Házban kijelentette. Nikita a kormány nevében békét kért a monarchiától és kijelentette a spekuláns Gyurkovics papa, aki leányait csak uralkodó királyokhoz és főhercegekhez adta férjhez, hogy hajlandók a békétárgyalások megkezdésébe belemenni. Gigási mérkőzésünknek, amely vérel borította a kopár hegyet, amelytől sóhajokba fojtott fájdalom zengett végig az egész Adrian: megvan a szenzáció eredménye: Montegró kapitulált és ezzel agyon tapostuk a háboru legbitangabb bestiáját, megfojtottuk a legveszedelmesebb kigyóját, amely ezentul nem sziszeghet, nem bocsáthatja testünkbe fullánkját, csak kérhet.

Szeszélyes időjárás. Tél van-e, vagy tavasz? Vagy tán még az ős utóján járunk? Ha a naptárt vesszük elő, azt olvassuk belőle, hogy biz' ugyancsak tél van. De ha kimegyünk az utcára, látjuk: nyájasan süt a nap, bár lehet, hogy a következő perében haragos felhők tornyosulnak az égen. Künn járva, egy nap kétszer megázhat, kétszer elephet a hó, kétszer megfagyhat és — ugyancsak kétszer — meg is izzadhat a télikabát alatt. Mire főszítanád a kályha parázsát, akkora künn olyan meleg kerekedhetik, hogy már ki is othatod a frissen rakott tüzet s — lehet — mire ezzel is elkészültél, ablakon ismét jégvirágok nyílnak. Hogyan mondjuk: nagy időket, vagy bolond világot élünk? Egyre meg, akármelyiket mondjuk, egyik sem változott a dolgon semmit.

Egy böcs naptárból látjuk, hogy immar ötven esztendeje nem volt ily bolond járása az időnek, de viszont — ezt is a naptárból — megállapíthatjuk, hogy évről-évre rendellenesebb az időjárás. A régiek ebből bizonyosan azt állítanák, hogy közeleg a világ vége. Mi azonban — a huszadik század böcssei — össze-vissza dobátjuk az adatokat, csoportosítgatjuk a csillagok különféle állásait, osztunk, szorzunk, hatványozunk, gyököt vonunk, logarozunk, kombinálunk, megfejtünk néhány rebuszt, elolvassunk egy esomórossz verset s a végén megállapítjuk, hogy erős tél vagy. Odakinn meg ezalatt vígan dudol a zefír, vagy szakad a záporosó.

A hőmérő higánya ugy máskál a tokjában le s föl, mint az uborkás üvegben a levelibéka kis léírán; az aneroïd mutatója, mint a szélmalom vitorlája, ugy forog s bár e perében azt irhatnók, hogy szép napok, langyos idő van — noha a szél dudál, mint a portugál — meg lehet, hogy mire a nyájas olvasó nyomtatásban pillantja meg e sorokat, javában fagy...

Főispánunk itthon. Vármegyénk főispánja, *Szinyei Merse* István, most már állandó tartózkodásra, e hó 16-án, vasárnap Ujhelybe érkezett. A főispán egészségi állapota most már jó s remélhetőleg rövid idő alatt nyoma sem marad az utóbbi időben lefolyt gyöngékedésének.

Feldult tüzhelyeinkért. A zempléni orszdulta községek javára a főispáni hivatalhoz újabban a következő adományok folytak be: Háromszék vármegye alispánja 4 kor. 20 fil., Szeged Csongrádi Takarékpénztár 25 kor., járási főszolgabíró Kozolovsár 166 kor.

90 fil., járási főszolgabíró Bácskula 1650 kor., járási főszolgabíró Hosszaszó 82 kor. 70 fil., járási főszolgabíró Vajdahunyad 3 kor., járási főszolgabíró Muraszombat 61 kor. 10 fil., ref. lelkészi hivatal Bánóc 3 kor., körjegyzőség Gócs 254 kor. 80 fil., elöljáróság Temesvukóvár 300 kor., elöljáróság Balászd 100 kor., Molnár Ida, Berzék 500 kor., Somogyvármegye alispánja 758 kor., Nyírbogát község elöljárósága 20 kor., főszolgabíró Sümeg 1 kor., Temesvár szab. kir. város 466 kor., Damjanovics Ágoston gk. esperes gyűjtése 52 kor.

Katonai érdemkereszt. Ófalsége Nyomarkay Ernő 34. gyalogezredbeli századosnak az elttenséggel szemben vitéz magatartása elismerésül a katonai érdemkereszt III. osztályát a hadiskitmenyvel adományozta.

Az özvegy trónörökösne plebániája. Midőn Stefánia kir. hercegnő Lónyay Emer gróf felesége s ezzel a kis Bodrogolasi község gyakori vendége lett, első gondjai közé tartozott, hogy a bodrogolasi hítközség legalább egy helyi káplánt kapjon, mint lekipásztort. Tíz év alatt a grófi pár áldozatkészségéből Bodrogolasi-ban katolikus iskola és plebánia épült s most elérkezett annak ideje, hogy Bodrogolasi (mint a kassai egyházmegye 199 ik plebániája) a tocsvai plebániától véglegesen külön válasszassék. A megyéspüspök most a bodrogolasi helyi káplánságot plebániái rangra emelte s *Osztrovics* Andor eddigi helyi káplánt megbízta a plebánia vezetésével.

Bolgár Vörös Keresztes és török felhold segélymozgalom. A főispán kezdeményezésére a polgármester gyűlést hívott egybe a szövetséges bolgárok egészségügyi szervezeteinek támogatására. A nagybizottság Ambrózy Ágoston indítványára elhatározta, hogy a török Vó ösfeholdra is kiterjeszti működését. A segélyakció megszervezésére alakult szűkebb bizottságokba a h. polgármester elnöke alatt Hóasen Dezső, Hornyay Béla, Gutmann Mor, Ambrózy Ágoston és valamennyi vallásfelekezet helybeli vezetői lelkésze küldetett ki. Örömmel üdvözlünk minden segélymozgalmat. Különösen azokat, amelyekre biztosítva látjuk, hogy a befizetett filierek pontosan és haladéktalanul rendeltetési helyükre jutnak. Mert igaz az, amit Apponyi gróf mondott a háboru elején, hogy „most mindenki erjejen felül is adakozni köteles”; de az is igaz, hogy a segélyakciókat ugy kell megszervezni, hogy a befolyt filierek minden kezelési költség-levonás nélkül mindjárt meg is kezdhesék a segítés munkáját.

A szinügyi bizottság tegnap tartotta ülését, melyen tárgyalás alá került *Fodor* Oszkár székesfehérvári szinigazgató kérvénye a sátoraljaujhelyi színház elnyerése iránt, egyidejűleg megküldte társulatának a legjobb erőkből összeállított névsorát is. A bizottság a színházat március közepétől két hóra *Fodor* Oszkárnak adta ki, s így márciustól egy élvezetes szini évadban lesz része a sátoralj helyi közönségnek.

Készülnek Kőrömczön a vaspénzek. Irtnuk már róla, hogy Németország is, meg a monarchia is vaspénzt fog veretni és forgalomba hozni. Ennek az elhatározásnak nem épen az az oka, hogy ennek a rettenetes vaskorszaknak csakugyan legstilusosabb pénze lesz a vaspól való, mely Európában ugyan már Krisztus előtt divatját multa, még Lykurgosz idejében, de most csakugyan stilusosan divatba hozható. A dolognak nem ilyen esztétikai megfontolás az alapja, hanem egyrészt az, hogy a váltópénz

oly kevés, hogy néhol alig bírják a katonák szoldját fizetni emiatt, másrészt, hogy a váltópénznek való féme most egyéb célokra kellenek. Az aprópénzhány most már nem fog sokáig tartani, mert Kőrömczányán már hetek óta verik a vasat, hogy pénz legyen belőle s ez az év már meg is fogja hozni a zörgő pénzt. A jegybank hiradása szerint négy-öt hét múlva már forgalomban lesznek az első vaspénzküldemények.

A ténylegesek családjának hadisegélye. Többféle és jobbára téves verzió kering arról, hogy ezentul a tényleges szolgálatukat teljesítő katonák hozzátartozói is azonos hadisegélyt kapnak azokkal, akiknek családfenntartója tartalékos vagy n.p.felkelő. Ezt a kérdést országosan a honvédelmi miniszterium hadisegélybizottsága 5439/1915. szám alatt két rendelete a következőkben szabályozza: Minden törvényhatóság területén megállapítandók azon kivételes esetek, amelyeknél beigazolást nyer, hogy tényleges szolgálatot teljesítő katonának családtagja a tényleges katonai bevonulása óta beállott betegség, elnyomorodás, vagy az előbbi családfenntartónak ugyanez idő alatt történt halála, vagy más csapás következtében jutott abba a helyzetbe, hogy a bevonult családtag támogatására feltétlenül rászorul. Ezen esetekben az illető államsegélyvel egyenlő mérvű hadisegélyben részesítendő. A jogosultak összeírását most intézik el közigazgatási uton a lehető leg-sürgősebben, az összeírottakra nézve a főszolgabírók tartoznak javaslatot tenni, mire az érdekelteket írásban értesítik kérelmük sorsáról. Ez értesítés felmuatása mellett azután kifizek a segélyeket.

A fölmentési kérvények bélyegmentesek. A katonai fölmentés iránt beadott kérvényekre eddig egykoronás bélyeglet kellett ragasztani, a mellékletekre egyenkint harminc filért. Akik ezt elmulasztották, azokat megféleztették. Mint most értesülünk, a pénzügyminiszter a bírságokat törölte és akkén. intézkedett, hogy a fölmentés iránt beadott kérvények a jövőben bélyegmentesek.

Szereteadományok a haretérre. Öv. *Juhász* Jenőné folytatólag a következőkben nyugtázza azon adományokat, melyek a haretérre küldött karácsonyi ajándékok cöljaira hozzá érkeztek: *Dókus* Lászlóné, *Nyomarkay* Frigyes, *Mohácsy* Ferencné, *Antal* Emília, dr. *Kovács* Elek, dr. *Nagy* Béláné, *Pillay* Lászlóné, *N. N.*, *Fuchs* Jenőné, dr. *Stern* Árminné, *Évva* Ödönné, *Reichard* Dávidné 4-4 kor., *Herzog* Eipóné, *Szentgyörgyi* Zoltánné, *László* Ferenc, *Kardos* Zsigmond, dr. *Roboz* Bertalan, *Grünbaum* Simon, *Pintér* Istvánné, *Réz* Gyuláné, *Radó* Ödönné, *Bényei* Istvánné, *Schotten* 3-3 kor., dr. *Hornyay* Béláné, *Markovics* Miksa, *Davidovics* Jenőné, *Polgár* Mariska, *Beregszász* Istvánné, *Knopfler* Sándor, *Haas* Margit, *Demjén* Márta, *Friedmann* Jenőné, *Lichtenstein* Jenőné, *Spitz* Izsóné, *Faller* Gyula, *Schiller* Kálmán, *Zubriczky* Endre, *Váradi* J., *Kül* Béláné, *Izsépy* Andorné, *Róih* Bernát, *Gyarmati* Béla, *Fischer* Imréné, *Lábas* Béláné, *Ternyei* Annuska, *Zshovits* B., *Nyul* Koresma, *Schweiger* Ignátz, *Fränkel*, *Bauer*, *Berkovics*né, *Díószeghy* Pálné, *Schweiger* Márkné, *Hertaka* Ottóné, *Szunyoghy* József, Sz. A., *Tátray* Dezsőné, *Klein* Géza, öv. *Velbaufszky* Gyuláné, *Baufalvy*, *Geezler* David, *Löwy* Adolf, *Hazai* Laura 2-2 kor. Koronás és filieres tételekből 61 kor., összesen 728 kor., ebből kiadás a haretéri csomagokra 604 kor., maradvány 124 kor., ehhez hozzá járult a Sátoraljaujhely és Vidéke Négyzet 50 koronával A város a sütéshez a lisztet adományozta, így volt módunkban a helybeli gimnáziumban és az áll. elemi iskolában 380 katonai karácsonyra cigarettán és szivaron kívül, kalács és sütemények adományozása. Ehez kül-

döttek még süteményt és 20-20 liter bort: *Ilkovic*né, *Schride* Lászlóné, *Zettin* Ignátzné, *Molnár* Gyuláné, öv. *Juhász* Jenőné 6 liter bort. *Schwarz* 2 liter bort. dr. *Nyomarkay* Ödönné. Melyekért az adakozókön kívül *Löcherer* Andorné, *Szeszlér* Ödönné, *Molnár* Gyuláné, *Hornyay* Rolla, *Oláh* Rózsika, *Nagy* Irénke, *Nagy* Dóra, *Mohácsy* Ferencné, dr. *Nagy* Béláné, *Izsépy* Annus, *Évva* Bözsi és *Bodor* Lenke urhölgyeknek, kik ugy a gyűjtés valamint a csomagok előállításánál a legbuzgóbban fáradoztak, — köszönetet mond.

A világháboru költségei. Egy különös érdekességű kimutatást közlünk itt, amelyből fogalmat alkothatunk magunknak a mai világháboru költségeiről. Ezek a számjegyek mindent megmagyaráznak és sok mindenre engednek következtetni. A világháboru költségei a lefolyt 17 hónap alatt kerekszámban 160 milliárd K. ra rugtak. Ezzel szemben az összes hadviselő államok adósság 1914. júliusában 170 milliárd K.-t tett, a mely összeg a következőkép osztott meg:

Ausztria-Magyarország	18
Németország	35
Anglia	41
Franciaország	21
Oroszország	25
Olaszország	7

A mostani világháboru költségei havonként mintegy 9 milliárd K.-t, naponként mintegy 300 millió K.-t tesznek. Az 1870/71. háboru költségei mindkét félre nézve együttvéve 3 milliárd K.-ra rugtak. A háboru 8 hónapig tartott és így egy-egy napra 15 millió K. jutott. Az orosz-japán háboru 16 havi tartama alatt 9 milliárd K.-t nyelt el, ami egy-egy napra 17 millió K.-t tesz.

Értesítés. A sárospataki ref. főiskola akademiáján (theologiai, jog- és államtudományi fakultások) a f. 1915-16. iskolai év második felére a felvételek 1916. január hó 10-31. napjain lesznek. A leckeönyv aláírások január 29. és 31. napjain tartatnak, az előadások pedig február 1-én kezdődnek meg. Felvételi díj: egyszersmindenkora 8 kor. Tandíj: a theol. fakultáson 20 kor.; a jog- és államtudományi fakultáson; a jótéteményes joghallgatóktól 45 korona, nemjótéteményesektől 56 korona. Az igazgatóság.

Uj krematóriumok Ausztriában. *Mährisch-Ost*rauban elhatározta a városi képviselőtestület, hogy egy krematóriumot építtet, amelyben első sorban a ragályos betegségekben elhunyt katonákat fogják elhamvasztani. A krematórium tervei már elkészültek és néhány nap múlva hozzákezdenek az építkezéshez. A *Hostiva* melletti uj prágai temetőben szintén épül majd egy krematórium — *Lioz*, *Olmütz* és *Marburg* városok hadi krematóriumok építésének tervével foglalkoznak.

Jegyző urak figyelmebe. Liszt és kenyérfogyasztási igazolványokat az 1400/B. M. számú rendeletnek megfelelőleg nyomva, raktáron tartok. *Illésházi* nyomda.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Közgyűlési naptár.

A Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár: Jan. 23-án d. e. 10 óra.

A Gálszécsi Polgári Takarékpénztár: Jan. 25-én d. e. 10 óra.

A Központi Takarékpénztár Részvénytársaság: Jan. 30-án d. u. 3 óra.

A Hitelbank Részvénytársaság: Febr. 2-án d. e. 10 óra.

Főszerkesztő és lapfajdonos: **Ehler**, Gyula
Felelős szerkesztő: **Teleky** Sándor.

226/1915. szám. Zemplén vármegye közigazgatási bizottságától.

TÁRGY: A Sajó csatornázási m. kir. kirendeltség által végzendő átmetszési munkálatok céljaira Girincs és Kiscséc községek határában igénybe veendő területekre a kisajátítási eljárás engedélyezése.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 1915. évi 81355/II. szám alatt a fenti tárgyban kelt intézkedéssel a kisajátítási eljárás megtartását az 1881. évi XLI. t. cz. 33-40. §§-ai értelmében elrendelvé, a leküldött kisajátítási terv és összeírás 2-2 példányát 1916. évi január hó 24. napjától 1916. évi február hó 8. napjáig 15 napi közszemlére Girincs község házában kitétetni rendelem s e végett a kisajátítási terv és összeírás 2-2 példányát a szerencsi járás főszolgabírójának kiadom.

A kisajátítási eljárás határidejéül az 1916. évi február hó 9. (kilencz) napjának d. e. 1/211 óráját Girincs község házához és onnan a helyszínére kitűzöm.

A kisajátítási eljárás foganatosítása céljából Thuránszky László várm. főjegyző köz. biz. tag elnöklete alatt dr. Szirmay István t. főügyész köz. biz. tag, Hönsch Dezső nyug. műsz. főtanácsos tvh. biz. tag és Lehoczky Ödön várm. irodatiszt bizottsági jegyzőből álló bizottságot kiküldöm.

A szerencsi járás főszolgabíróját felhívom, hogy ezen eljárás jelenjen meg és hogy a kisajátítási terv és összeírásnak közszemlére történt kitételét és ennek kihirdetését igazoló közszemlére látogat, nemkülönben az érdekelteknek kézbesített hirdetmények vételét az eljárás alkalmával az eljárás vezetésével megbízott bizottsági elnöknek mutassa be.

Az érdekelteket figyelmeztetem, hogy a kisajátítási terv és összeírás elleni esetleges észrevételeiket az eljárás határidőig irásban, vagy az eljárás során szóbelileg adhatják elő és hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenne meg.

Jelen hirdetményt a törvény 34. §-a értelmében a „Budapesti Közlöny“-ben egy ízben és a „Zemplén“ című hírlapban három ízben közzététetni rendelem.

Miről Thuránszky László várm. főjegyző biz. elnököt, dr. Szirmay István t. főügyész, Hönsch Dezső nyug. műszaki főtanácsos biz. tagokat, a kisajátítási terv és összeírás 2-2 példányának Kidásával a szerencsi járás főszolgabíróját, ennek útján Girincs és csécs községek előjáróságát és a kisajátítási összeírásokban felsorolt összes érdekelteket és végül a többi iratok kiadásával Lehoczky Ödön bizottsági jegyzőt értesitem.

Sátoraljajhely, 1915. évi december hó 31-én.

Dókus Gyula

alispán,
mint a köz. biz. h. elnöke.

Zemplén Naptára

még kapható kiadóhivatalunkban és az elárúítóknál.

A királyhelmezi kir. járásbírósg mint tkvi hatóságától.

3753/1915. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Bodrogközi takarékpénztár végrehajtónak, Friedmann Mátyás és neje Weinberger Rézi végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 2000 korona tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a királyhelmezi kir. járásbírósg területén lévő, Nagyrovány községben fekvő, a nagyroványi 282. sz. tkvi betétben A. I. 1-2. sorsz. 219. 220. hrsz. alatt foglalt Friedmann Mátyás és neje Weinberger Rézi nevében álló ingatlanokra (ház udvar, kert) 1441 korona utóajánlati árban elrendelte.

Az árverést 1916. évi február hó 16-án d. u. 3 órákor Nagyrovány község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok az utóajánlati ár alacsonyabb áron nem adhatók el. Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzt a kikiáltási ár 100%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t. cz. 147. 150. 170. §., 1908. XL. t. cz. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékát

szerint a megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908. XLI. 25. §.)

Királyhelmezt, 1915. évi decz. hó 18-án.

Gábriel sk.,
kir. jbró.

Értesítés.

A n. é. söröző közönség b. tudomására hozom, hogy megérkezett a kitűnő minőségű Hagenmacher-féle kőbányai szalon sör (à la Pilsen), mely kizárólag csak nálam kapható, poharankint 28 fillérért. — Továbbá öbbsféle villás reggelik, ugyszintén friss virsli minden nap kapható.

B. pártfogást kér

MATAJECZ GYULA

színházi étterem vendéglős.

Ugyanott egy jó házból való fiu mint pinczér tanuló felvétetik.

Kiadó hivatalnak vagy egyleti helyiségnek alkalmas négy utcza, s egy nagy udvari szobából s előszobából álló lakás Kazinczy-utcza 28. számu házamban folyó évi május elsejétől.
Dr. Kovaliczky Elek,
kir. közjegyző.

Vérszegénység, sápkór, idegesség és gyomorbajok ellen legkiválóbb gyógyszer a
Tokaji china vasbor
mely valódi tokaji borból készül. Felnőttek és gyermekeknek egyaránt, mint kiválóan tápláló, erősítő, az emésztést elősegítő szer a legjobban ajánlható.
Egy üveg ára 3 korona.

Fagyos testrészek és fagydaganatok gyökeres gyógyítására legbiztosabb gyógyszer a
„Szt.-Antal“ fagykenőcs
mely néhány bekenés után már gyökeresen gyógyítja a fagyásokozta daganatot és fájdalmaikat.
Egy tégely ára 1 korona.
Kapható:
a „Szt.-Antal“ gyógyszerertárban
Sátoraljajhely, Széchényi-tér.

Kiadó lakás. — Eladó ház.
Kazinczy-utcza 64. számu házamban egy emeleti, négy szobából és az összes szükségelt mellék helyiségekből álló lakás május hó 1-től jutányosan kiadó.
Ezen házam eladó. Az épület ára a kerttel együtt, amely teleknek is megfelelő, 75,000 korona. Évi tiszta jövedelme 4200 korona. — Kedvező fizetési feltételek.
Aki házamra vevőt hoz, 1000 koronát kap.
Bővebb felvilágosítással szolgál:
Csapó Lajos.
Nagyvárad, Lukács György-utca 22. szám.